

Ковтуненко Ю.В., Араб'ян Ю.В., Гао Фей

**СИСТЕМНЕ ФОРМУВАННЯ КРИТЕРІЙ
«БЕЗПЕКИ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ»**

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Господарюючий суб'єкт будь-якого структурного рівня економічного простору аналізується з точки зору безпеки економічного простору, охоплюючи безліч критеріїв і показників (індикаторів). Це можна пояснити тим, що економіка – складна суспільна система.

Проблема вибору критеріїв "безпеки економічного простору" господарюючого суб'єкта обумовлена наступними площинами:

а) саме поняття «безпеки економічного простору» має складну структуру та рівні. Саме тому виділяють поняття безпека економічного простору держави, регіону, фірми та особистості для проведення їх самостійного аналізу. Разом з тим складність структури визначає і складність дослідження взаємозв'язків і взаємозалежності показників і критеріїв «безпеки економічного простору» національно-державної виробничої системи і вхідних в неї виробничих підсистем різних рівнів.

б) від стану основних факторів виробництва та від здатності будь-якого господарюючого суб'єкта використовувати їх ефективно, з найвищою продуктивністю праці залежить «безпека економічного простору». Саме тому критерії безпеки в сфері економіки суб'єкта господарської діяльності повинні включати в себе цілий ряд комплексних показників економічної ефективності.

в) спотворення обліку економічних показників в умовах переходної економіки України проявляється через неефективне управління ринковою економікою та інфраструктурою моніторингу, а адаптуватися до їх змін, а також соціальної інфраструктури забезпечує «безпеку економічного простору» господарюючого суб'єкта.

г) через те, що інтереси суб'єктів економічних відносин часто не збігаються, тому критерії «безпеки економічного простору» однієї групи господарюючих суб'єктів можуть виявитися викликом або загрозою для іншої. Це пов'язано з глобальними змінами в способі і структурі суспільного виробництва під впливом науково-технологічного прогресу при збереженні конкуренції на рівні країн, регіонів, галузей та фірм.

також через незавершеність формування цивілізованих ринкових виробничих відносин.

г) врахування стану внутрішнього середовища організації, основних факторів виробництва, впливу зовнішнього економічного простору, здатності

д) велика кількість господарюючих суб'єктів представляють собою відкриту систему. Вони накопичують із зовнішнього середовища основні фактори виробництва і виходять у зовнішнє – економічний простір з пропозицією своєї продукції і послуг. При цьому економічний простір не тільки визначає сам внутрішній процес виробництва, але й впливає на якісний стан і доступність факторів виробництва. Це ще більше ускладнює вибір критеріїв, що пряму впливають на забезпечення «безпеки економічного простору» господарюючого суб'єкта.

е) ринкова економіка має циклічний характер розвитку. Відомо, що, в залежності від стадії економічного циклу, макроекономічні показники можуть істотно змінюватися. Наприклад, такі показники, як темпи зростання ВВП, рівень безробіття, грошова маса, інвестиції, обсяги внутрішнього і зовнішнього боргу, дефіцит бюджету, - всі вони можуть істотно розрізнятися на циклічних стадіях підйому і спаду економіки.

Відповідно буде спотворюватися їх дія в системі граничних значень індикаторів «безпеки економічного простору» господарюючого суб'єкта.

ε) всякий набір критеріїв і граничних значень показників «безпеки економічного простору» господарюючого суб'єкта буде також мати відносний характер у зв'язку з тим, що безпека за своєю суттю є відносною категорією. При цьому деякі відносно сприятливі соціально-економічні показники можуть насправді приспрати пильність і приховати реальний стан справ в економіці.

ж) «тіньова» економіка спотворює критерії та порогові значення показників «безпеки економічного простору» не тільки країни або регіону, але і господарюючих суб'єктів будь-якого структурного рівня економічного простору. Облік її ролі в економіці вимагає спеціального підходу і дослідження при аналізі всього комплексу критеріїв забезпечення безпеки об'єкта.

Критерієм економічної безпеки держави служить ступінь відповідності проведеної ним економічної політики ефективної національної стратегії та ступінь довіри до неї, як всередині держави, так і з боку міжнародних організацій.

Список літератури:

1. Захарченко В.І. Економічна безпека регіону: Навч. підручник. – Одеса: Астропрінт, 2002. – 64с.
2. Захарченко В.І., Меркулов Н.Н., Халикян Н.В. Экономическая безопасность бизнеса: Навч. підручник. – Одеса: Наука и техника, 2009. – 176с.
3. Коваленко М.А., Нагорна І.І., Радванська Н.В. Економічна безпека корпоративного підприємства: навч. Посібник. – Херсон: Олді-плюс, 2009. – 404с.
4. Козаченко Г.В., Пономарьов В.П., Ляшенко О.М. Економічна безпека підприємства: сутність та забезпечення: монографія. – К.: Лібра, 2003. – 280с.

Башинська І.О., Крисенко А.В.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Головною метою управління сучасним виробництвом є забезпечення ефективності діяльності підприємства та інноваційний розвиток, тому успіх багато в чому залежить від персоналу та рівня його підготовленості.

У таких умовах увага до персоналу є настільки актуальна, що персонал розглядається як основний засіб підвищення ефективності діяльності підприємства.

Інтелектуальна праця – це праця, що породжує знання, праця, що вимагає перетворення відомих елементів у зовсім нові конфігурації, комбінації необхідні саме в рамках поточної ситуації [1].

Важливим фактором досягнення високих результатів є інтелектуальний капітал, носієм якого є людина. Тому, на сьогоднішній день, основним завданням управління персоналом є ефективне використання трудового потенціалу підприємства [2].

Метою роботи є розкриття особливостей інтелектуального потенціалу, обґрунтувати його значення для розвитку сучасного підприємства.

Питанням щодо сутності та значення інтелектуального потенціалу приділяють увагу такі дослідники, як М.Я. Демчишин, Ю.В. Гава, Л.В. Городянська, І.П. Мойсеєнко, В.А. Садовський, Е.А. Стеценко та ін. Аналіз літературних джерел із даної проблематики дозволяє виділити три підходи до трактування поняття «інтелектуальний потенціал»: ресурсний, функціональний та цільовий підходи; і три підходи до